

Binnenland

IJs&Weder
Aleid Truijens

Liever minder praal en meer boek

Nog eventjes en dan kunnen die letters POLARE weer van de statige gevels. Daar komt dan weer Kooyker, Paagman of Scheltema Holkema te staan. Dat is geweldig nieuws. De deals zijn nog niet beklonken, maar er verdringen zich 'tientallen gegadigden' voor het opkopen van de 21 filialen van de failliete keten.

De naam Polare – het had ook een zorgkantoor of gehoorapparatenhandel kunnen zijn – zat er toch al niet goed in bij de klant, net zo min als het bloedeloze Selexyz. Een nieuwe naam kan ondernemers het frisse gevoel van nieuwe kansen geven, voor klanten is het dodelijk. De naam van een boekhandel waar je al tien, dertig, vijftig jaar komt, is die winkel, de geur, de sfeer. Naar Polare kun je overal, en evenzo goed niet.

Ooit werkte ik, als weekendkracht, bij een van die toen nog intimiderend deftige boekhandels. Academisch, en hoe. Bij de medewerkers rolden medische en sociologische termen moeiteloos over de tong. Gelukkig hadden ze ook gewoon Reve, Hotz en Roth, aan wie ik mijn verdiende centjes meteen opmaakte. Drie maal daags schreed Harry Mulisch binnen om te zien of de stapels van *De aanslag* slonken. Hoogleraren kochten ook romans; daar moest je dan een bonnetje voor studieboeken van maken, 'voor de belasting'.

Ik had er best willen blijven, maar ze hadden geen werk, zoals niemand in 1982 werk voor ons had. Net als de afgestudeerden nu verzonnen we dat werk zelf maar. Het zoeken naar freelancclusjes bracht mij in weelderige grachtenpanden waar de literaire uitgeverys huisden: blinkend marmer, antieke spiegels en kroonluchters. De kleine, kabouterachtige uitgever sprak mij toe vanachter hoge torens boeken, uit een wolk van rook. Maar hij had wel werk voor me.

Van dat deftige imago heeft de boekenwereld zich grondig bevrijd. Boeken moesten fun zijn. Het bureau dat de 'branding' van Polare deed, is ook failliet, las ik in *Boekblad*. Zij hadden de naam bedacht, het logo en 'de belevingswerelden'. Daaraan zijn winkel én bureau failliet gegaan: de gedachte dat de boekliefhebber af holt op een 'brand'; dat je die kunt lokken naar een groot pand op een toplocatie, waar hij zelden iets van zijn gading vindt. Want in de nieuwe belevingswereld zijn vooral bestsellers, kalenders, speelgoed en games te koop, net als bij Bruna of V&D. Dus trekt het *brand* precies die inwisselbare klanten.

De literatuurliefhebbers, de wetenschappers en studenten weken uit naar internet, waar het aanbod tenminste breed is en waar studenten korting krijgen. Hun belevingswereld zoeken ze zelf wel, in boeken of elders. Veel lezers zijn best bereid om terug te komen, als er tenminste een goede boekhandel in de buurt is.

Ik heb het geluk dat er twee goedgesorteerde boekhandels in mijn buurt zitten, waar aardige mensen werken. Maar ik woon in een stad; in kleine steden zijn ze verdwenen. Ik ken geen groter genoegen dan rondhangen in een boekhandel, op een middag waarop je nergens heen hoeft en alleen dat ene, perfecte boek voor een vriend hoeft te kopen. Het ontspannende, uit de wereld tillende geluk van bladeren, stukjes lezen, voelen en ruiken. Alleen het ongelimiteerd rondwalen in een grote Franse supermarkt, met levende vissen en

Boekhandels hoeven niet in paleizen op AAA-locaties te zitten

dertig soorten mosterd, komt in de buurt. Na anderhalf uur sta je buiten. Met dat perfecte boek, en eentje voor je geliefde, jezelf, en ook maar voor de kinderen. Of met tien smaken mosterd. Veel meer dan je op internet zou hebben gekocht.

Boekhandels hoeven niet in paleizen op AAA-locaties te zitten. Misschien zijn juist de B-locaties, waar de meeste mensen wonen, ideaal. Liever minder praal en meer boek. Dat geldt ook voor uitgeverijen. Dat uitgeverij WPG haar schitterende grachtenpanden heeft moeten verkopen, is jammer, maar niet slecht voor de boekenmarkt. Het vrijkomende geld kan worden besteed aan begeleiding van schrijvers, goede verzorging van boeken en inspanning om boeken te slijten bij de heroplevende boekhandel.

Het kan de lezer echt iets schelen. Na één week heeft Dekker van de Vegt in Nijmegen al anderhalve ton binnen met crowdfunding. Eén aandeel kost 100 euro; na vijf jaar krijg je het terug plus 5 procent rente per jaar. Dat geeft de bank niet. Risikant? Nee. Als iedereen die meedoet zelf wekelijks minstens één boek in die boekhandel koopt, gaat niemand failliet.

Aleid Truijens is schrijfster, literatuurrecensente en biografe *Reageren?* opinie@volkskrant.nl

Geen Pakistaanse man durft te tekenen voor scheiding vrouw

Van onze verslaggeefster
Janny Groen

AMSTERDAM Wekenlang waren Shirin Musa van *Femmes for Freedom* (FFF) en journaliste Naeeda Aurangzeb vergeefs op zoek naar mannen in het bezit van een Pakistaans paspoort. Die moesten bereid zijn als getuigen hun handtekening te zetten bij de Pakistaanse ambassade, om een wanhopige Pakistaans-Nederlandse vrouw te helpen scheiden.

Zonder mannelijke getuigen verklaart een Pakistaanse rechtbank zo'n scheidingsverzoek niet ontvankelijk. Helpen bij de zoektocht wilden sommige mannen wel. Maar zelfs progressieve Pakistaanse Nederlanders trokken hun medewerking in toen ze beseften dat ze zelf moesten tekenen.

Musa, die net als Aurangzeb een Pakistaanse achtergrond heeft, heeft nog geprobeerd vier vrouwen in te zetten. In het islamitisch recht is de getuigenis van een vrouw de helft waard van die van de man. Maar zo'n vrouwenkwartet wordt niet geaccepteerd. Het moeten per se mannen zijn. 'Ronselen voor de jihad in Syrië leek wel makkelijker dan het ronselen van getuigen voor een Pakistaanse scheiding', zegt Musa, die een noodkreet op de FFF-site

plaatste en haar frustraties uitte aan ex-VVD-Kamerlid en verwoed twitteraar Arend-Jan Boekestijn.

Het gaat om een Pakistaans-Nederlandse vrouw van 30 jaar, die vorige zomer onder dwang is uitgehuwelijkt aan een man in Pakistan. Zij is terug in Nederland en wil dolgraag scheiden. Haar man weigert elke medewerking.

Scheidingsverzoek is niet ontvankelijk zonder handtekening van twee mannen

De wens van de vrouw is niets waard als die niet wordt gesteund door twee mannen. 'Dan blijft ze de rest van haar leven in huwelijksgevangenschap', zegt Musa.

Boekestijns tweet werd in razend tempo verspreid en opgepikt door de redactie van *De Social Club* van BNN. Verslaggevers van dat tv-programma zijn Musa en Aurangzeb gaan helpen bij hun zoektocht.

Onder druk van die publiciteit lijkt een doorbraak te zijn bereikt. Donderdagmiddag nam de Pakistaanse ambassade plotseling contact op met

Musa met de boodschap dat men samen op zoek wil naar mogelijkheden om de vrouw te helpen. Inmiddels hebben zich drie mannen gemeld, onder wie Adeel Mahmood, nummer twee op de lijst van de Haagse partij Islam Democraten.

Mahmood snapt 'de heisa' niet. 'In mijn omgeving wist niemand van die zoektocht. Ik weet niet waar de vrouwen hebben gezocht. Ik kwam er pas donderdag achter.' Mahmood heeft goede contacten met de Pakistaanse ambassade. Hij denkt dat alles snel is afgerond. 'De inzet van twee mannelijke getuigen is een normale procedure. Als het moet, teken ik.'

Musa houdt een slag om de arm. 'Ik wil eerst zien dat ze ook echt hun handtekening zetten.' Ze zegt dat ze met soortgelijke dossiers eerder bij de ambassade heeft aangeklopt. 'De vorige ambassadeur, een vrouw, zei dat ik de procedures moest accepteren. Vrouwen hebben te maken met een systeem dat niet kan worden veranderd, zei ze.'

Zelfs als de mannen hun handtekening zetten, is de scheiding nog lang niet rond. Musa: 'Pakistaanse rechters kunnen zo'n zaak eindeloos frustreren. Mijn eigen zus vecht al sinds 2008 voor een scheiding. Pakistaanse rechters hechten zeer aan de echtelijke gehoorzaamheidsplicht.'

Advertentie

WE WANT YOUR TOUCH

13, 14, 15 EN 19 MAART

OPEN DAGEN

SCHRIJF JE IN: UTWENTE.NL/OPENDAGEN

ONZE OPLEIDINGEN

- ATLAS UNIVERSITY COLLEGE
- ADVANCED TECHNOLOGY
- BIOMEDISCHE TECHNOLOGIE
- BUSINESS & IT
- CIVIELE TECHNIEK
- COMMUNICATIEWETENSCHAP
- CREATIVE TECHNOLOGY
- ELECTRICAL ENGINEERING
- EUROPEAN PUBLIC ADMINISTRATION
- GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN
- INDUSTRIEEL ONTWERPEN
- INTERNATIONAL BUSINESS ADMINISTRATION
- PSYCHOLOGIE
- SCHEIKUNDIGE TECHNOLOGIE
- TECHNISCHE BEDRIJFSKUNDE
- TECHNISCHE GENEESKUNDE
- TECHNISCHE INFORMATICA
- TECHNISCHE NATUURKUNDE
- TECHNISCHE WISKUNDE
- WERKTUIGBOUWKUNDE

UNIVERSITEIT TWENTE.

HIGH TECH HUMAN TOUCH

